
[2025-50-RE](#)

Causa 2025-50-RE

(Ryskaliyev i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 324-2025. Recurs d'empara

Aute del 14 de juliol del 2025

BOPA núm. 90, del 23 de juliol del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 de juny del 2025, per la representació processal dels Srs. Bergey Ryskaliyev, Aslan Ryskali, Sergei Riskaliyev, Andres Baumgartner, Dominik Zaug i Nurlan Uruzgaliyev, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 20 de maig del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada per tal que la batlle torni a dictar un aute en què s'admeti la via de l'incident de nul·litat establert a l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 4 de maig del 2015, la Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND) va presentar un informe davant la Batllia de Guàrdia (Penal) relatiu a les actuacions efectuades per aquesta Unitat en relació amb la presumpta implicació de les persones que hi figuraven en actuacions irregulars, raonablement sospitoses de la comissió d'una infracció penal. Es tractaria de polítics de Kazakhstan, apartats del càrrec i acusats presumptament de corrupció i de malversació de fons públics.

1.2. El mateix dia, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va incoar unes diligències prèvies DP 90000167/2015, per un presumpte delictes major de blanqueig de diners o valors contra els Srs. Sergey Riskaliyev, Nurlan Uruzgaliyev, Aslan Ryskali i Bergey Ryskaliyev i va decidir el bloqueig preventiu, el control i l'embargament dels seus comptes bancaris.

1.3. El 16 de juny del 2016, la batlle d'instrucció va dictar un aute, en complement de l'aute anterior, ordenant a l'entitat bancària Mora Banc Grup, SA que liquidés els havers embargats i transferís l'import d'immediat a l'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF), el qual custodiaria aquest capital, tot i quedant a disposició de l'autoritat judicial.

1.4. El 5 de febrer del 2024, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute que desestimava les peticions d'arxivament i d'aixecament de les mesures cautelars formulades per la representació processal de les persones encausades, els Srs. Bergey Ryskaliyev, Aslan Ryskali, Sergey Riskaliyev i Nurlan Uruzgaliyev, mantenir les mesures cautelars de caire patrimonial

decidides per l'aute del 16 de juny del 2016, així com prosseguir les mesures d'investigació en curs.

1.5. El 13 de febrer del 2024, la representació processal dels encausats va interposar un recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Corts contra aquesta resolució.

1.6. El 18 de febrer del 2025, mitjançant providència, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va citar a comparèixer els encausats Bergey Ryskaliyev, Aslan Ryskali, Sergey Riskaliyev, Andres Baumgartner, Dominik Zaug i Nurlan Uruzgaliyev, a efectes de prestar declaració.

1.7. El 7 de març del 2025, la representació processal dels encausats va demanar, per motius de prudència, la suspensió de la prestació de les declaracions indicades fins que el Tribunal de Corts no resolgués el recurs d'apel·lació esmentat, ja que podria afectar les preguntes que es podrien plantejar en el transcurs de les declaracions, així com les respostes que els encausats podrien donar a les referides preguntes. I, el 7 d'abril del 2025, la batlle d'instrucció va dictar un aute que desestimava aquesta pretensió i mantenia la citació a declarar dels encausats.

1.8. La representació processal dels interessats va interposar un incident de nul·litat contra aquesta decisió i, el 20 de maig del 2025, la batlle d'instrucció va inadmetre *a limine* aquest incident, afegint que no era susceptible de recurs d'apel·lació d'acord amb allò que disposa l'article 18 *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials, sense perjudici que es pugui plantejar la qüestió en virtut dels recursos que escaiguin contra la sentència o la resolució definitiva.

1.9. L'11 de juny del 2025, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 20 de maig del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- La part recurrent considera que l'aute recorregut vulnera els seus drets fonamentals a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, perquè la batlle d'instrucció ha reconvertit el seu incident de nul·litat formulat per la via de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials en un incident de nul·litat previst a l'article 18 *ter* de la Llei esmentada.

- També al·lega que es vulneren els seus drets fonamentals pel fet que l'aute recorregut no és considerat una resolució ferma, quan manifestament sí que ho és, ja que no existeix cap possibilitat d'interposar un recurs en contra seva.

- Segons el seu parer, no és una resolució definitiva, perquè no posa fi al procés, ja que no és el mateix que una resolució sigui ferma o que sigui definitiva, i afegeix que el requisit establert en l'article 18 *quater* de la Llei esmentada és que la resolució objecte de l'incident de nul·litat ha de ser ferma -que ho és- i no que sigui definitiva.

- Afegeix que disposar i fer ús del dret d'interposar un recurs d'apel·lació contra una resolució de conformitat amb allò que estableix, preceptua i regula la normativa d'aplicació en la matèria no és cap privilegi, sinó que és l'exercici legítim d'un dret.

- I, en la mesura en què es retreu pejorativament a aquesta part haver "*distret*" la via de l'incident de nul·litat per fer ús d'aquell dret, s'està infringint i vulnerant el seu dret processal, circumstància que, a més, vulnera el dret a la defensa.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada per tal que la batlle torni a dictar un aute en què s'admeti la via de l'incident de nul·litat establerta a l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials i en qualsevol cas no privi a la part recurrent del dret d'interposar un recurs d'apel·lació contra aquella futura resolució.

2.2. Argumentació de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia

- En l'aute recorregut, aquesta Secció exposa la jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre la regulació dels incidents de nul·litat i, en concret, el concepte de resolució ferma, que ha permès delimitar els contorns processals d'aquesta figura d'impugnació. I, per consegüent, considera que

aquest incident ha de ser resolt per la llera processal de l'article 18 *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials, ja que l'objecte de la impugnació és l'aute que desestima la petició de suspensió de les declaracions dels recurrents, el qual no és una resolució ferma.

- Addueix que la pretensió de la part recurrent sobre el fet que l'aute no hagi resolt tots els arguments o ho hagi fet de forma deficient, no genera *per se* la vulneració efectiva dels drets fonamentals dels encausats a la vista de l'article 18 *ter*. L'objectiu primordial de la petició dels recurrents és la suspensió de les declaracions, i pel que fa a aquest punt en concret cap norma essencial del procediment ha estat vulnerada.

- Considera que el recurs d'apel·lació tan sols pot tractar sobre la mesura cautelar de caràcter econòmic i l'article 194 del Codi de procediment penal no preveu la possibilitat de fer recurs contra una desestimació de petició d'arxivament. La petició de suspensió ha estat resolta mitjançant un aute i en un termini raonable. Les normes del procediment han estat seguides en tot moment i, per consegüent, no s'ha produït cap indefensió de la part recurrent.

- Afegeix que el pressupòsit de l'article 18 *ter* de la Llei transitòria esmentada s'utilitza per aquells supòsits excepcionals i no per a diligències de mer tràmit com és la fixació de la declaració dels encausats: *"En aquest sentit la modificació de l'article 18 ter de la LTPJ efectuada per la Llei 13/2023, del 31 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2023 estableix a la seva introducció que la modificació que es fa de la redacció del tant citat article 18 ter tenia per objecte evitar el perllongament indegut dels procediments que produeix la interposició successiva d'incidents de nul·litat contra resolucions de mer tràmit. I així l'incident de nul·litat recobra la seva naturalesa pròpia com a mecanisme extraordinari per esmenar els defectes substancials que puguin presentar les resolucions fermes, sense que això suposi cap menyscapte respecte dels mitjans de defensa de les parts, que podran fer valer els motius de nul·litat en el moment processal oportú, és a dir, en l'incident plantejat contra la resolució que posi terme al procés"*.

- Respecte de la incongruència omissiva per no haver respost a un dels motius de la petició de suspensió de la declaració, que feia referència a una resolució dictada en una altra causa d'aquesta mateixa Secció d'Instrucció Especialitzada 2 i en la qual se suspenia una diligència per motiu d'un recurs d'apel·lació interposat contra un aute, si bé és cert que no es va fer menció a l'aute impugnat d'aquell argument, el sentit de la decisió ja comportava també la desestimació del motiu *in concreto* que fonamentava la petició. En tot cas, aquesta omissió en res ha comportat una vulneració dels drets fonamentals dels recurrents, atès que la resolució estava suficientment fonamentada.

- Pel que fa al principi d'igualtat per part dels organismes jurisdiccionals en la interpretació i en l'aplicació de les lleis, constituïda pel canvi jurisprudencial d'un mateix òrgan jurisdiccional sobre una concreta matèria sense fonamentar degudament aquest canvi, la batlle destaca dos aspectes: el primer, que no constitueix jurisprudència una resolució d'instància d'instrucció, ja que aquesta

resolució si bé va ser dictada en el marc d'una causa atribuïda a la Secció d'Instrucció Especialitzada 2, va ser emesa per un altre batlle en funcions de substitució; i, el segon, és que les casuístiques d'un cas i un altre són totalment diferents.

- Finalment, fa palès que els recurrents han "*distret*" la via de l'incident de nul·litat per impugnar un aute que no és recurrible, sol·licitant a més que es faci de conformitat amb l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials per gaudir del recurs d'apel·lació, quan és planer i inequívoc que l'aute impugnat no és una resolució que posi fi al procediment.

- Per aquests motius, va inadmetre *a limine* l'incident de nul·litat formulat per la representació processal dels encausats.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El motiu principal d'aquest recurs d'empara es basa en el caràcter suposadament erroni de la resolució judicial que ha estat adoptada amb anterioritat a la interposició d'aquest recurs, és a dir, l'aute del 20 de maig del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia. La part recurrent estima que s'han conculcat els seus drets protegits a l'article 10 de la Constitució, especialment, els drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, i demana l'anul·lació de l'aute esmentat, la retroacció del procediment i la tramitació de l'incident de nul·litat interposat anteriorment de conformitat amb l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials.

3.2. Els principals fets que han donat lloc a aquest recurs d'empara són els següents.

Els avui recurrents en empara van ser citats a declarar mitjançant una providència del 18 de febrer del 2025 dictada en el marc de la instrucció d'una causa penal relacionada amb la comissió d'un presumpte delictes major de blanqueig de diners. Els interessats van demanar la suspensió de la seva declaració, la qual va ser desestimada per l'aute de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia del 7 d'abril del 2025. La petició se sustentava principalment en la necessitat de conèixer prèviament el resultat del recurs formulat pels avui recurrents en empara contra una decisió anterior d'aquesta mateixa Secció de travar embargament preventiu contra els seus béns. La resolució del 7 d'abril del 2025 va ser objecte posteriorment d'un incident de nul·litat, mitjançant l'articulació de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials. Aquest incident va ser inadmès a

limine, mitjançant l'aute del 20 de maig del 2025. El recurs d'empara impugna, bàsicament, la base legal emprada per la Batllia per no admetre l'incident de nul·litat, ja que la batlle instructora ho va fer fonamentant-se en l'article 18 *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials quan, segons el parer dels recurrents, procedia aplicar l'article 18 *quater* d'aquesta mateixa norma.

3.3. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; i que l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució. I no es pot fer altra cosa que constatar que l'aute de la Batllia no presenta, en absolut, cap d'aquestes carències. Vegem-ho.

3.4. Hi ha dues diferències substancials entre els apartats *ter* i *quater* de l'article 18 de la Llei transitòria de procediments judicials que regula el règim de l'incident de nul·litat. En el primer cas, l'incident de nul·litat s'ha d'adreçar contra les "*resolucions no fermes*" i no es pot interposar recurs si l'òrgan jurisdiccional competent desestima o no admet a tràmit l'incident, mentre que en el segon, s'ha de dirigir contra les "*resolucions fermes*" i es pot interposar recurs contra l'aute desfavorable.

Com hem dit anteriorment, l'incident de nul·litat promogut pels recurrents va emprar la llera processal de l'article 18 *quater* de la Llei de constant referència. La Batllia va requalificar el recurs emprat, entenent que era procedent resoldre l'incident per la via de l'article 18 *ter* "*tota vegada que l'objecte de la impugnació és l'aute que desestima la petició de suspensió de les declaracions* (la Batllia qualificava la declaració dels encausats com a una diligència "*de mer tràmit*"), *el que no correspon a una resolució ferma*" i va acordar la seva inadmissió a tràmit, perquè la petició de suspensió de la declaració no vulnerava cap norma essencial del procediment. A més, la resolució de la instància afirmava, entre d'altres, que no s'havia situat en indefensió als recurrents, ja que les actuacions de la causa es trobaven a la seva disposició, que podrien fer ús del dret a no declarar contra ells mateixos, si així ho desitjaven, en el moment de prestar declaració, i, finalment, que els recurrents podrien formular un nou incident de nul·litat contra l'eventual sentència o resolució definitiva recaiguda en la causa.

En el marc d'aquest recurs d'empara, els recurrents reiteren que l'aute del 7 d'abril del 2025 constitueix una resolució ferma, perquè no admet cap recurs. Aquest argument no pot triomfar en absolut. En efecte, la qualificació processal de l'incident de nul·litat és funció del caràcter ferm o no ferm de la resolució impugnada, sent posteriorment el dret al recurs un element que deriva, amb caràcter secundari, d'aquesta qualitat i no a l'inrevés. I aquesta interpretació és plenament conforme amb l'exposició de motius de la Llei que va introduir el redactat actual de l'article 18 *ter*, doncs, es perseguia, precisament, "*evitar el perllongament indegut dels procediments que produeix la interposició successiva d'incidentes de nul·litat contra resolucions de mer tràmit, amb la demora que això comporta en la decisió final*". I no es pot fer altra cosa que constatar que l'aplicació de l'ordenament jurídic realitzada per la Batllia, entenent que el refús de suspendre una citació a declarar no constitueix una resolució ferma, és plenament raonable segons els cànons habituals

d'aquest Tribunal. A banda d'aquesta circumstància, aquest Tribunal tampoc detecta actualment cap tipus d'infracció al dret a la defensa dels recurrents, sense perjudici del seu legítim dret a recórrer actuacions posteriors.

3.5. Les consideracions exposades en el fonament de dret anterior justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2025-50-RE interposat per la representació processal dels Srs. Bergey Ryskaliyev, Aslan Ryskali, Sergei Riskaliyev, Andres Baumgartner, Dominik Zaug i Nurlan Uruzgaliyev contra l'aute del 20 de maig del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, a la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de juliol del 2025.

Joan Manel Abril Campoy
President

Pere Pastor Vilanova
Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat

Jean-Yves Caullet
Magistrat